

OPERETA, MUZIKÁL

1. Opereta

- hudebně jevištní forma s mluvenými dialogy (próza), se snadnou až líbivou melodikou a nekomplikovaným, srozumitelným dějem + tancem
- vznikla v 19. století z francouzské komické opery
- předchůdci: Francie - vaudevill, Anglie - ballad opera¹, Něm. - singspiel
- hlavní podíl na vzniku měl **Jaques Offenbach**
- vedle francouzské operety měla největší význam opereta vídeňská (**Straussovi** Johann otec + syn) - přinesla typickou taneční formu - **valčík**

Představitelé:

Jacques Offenbach (1819 - 1880) - opera: Hoffmanovy povídky

operety: Orfeus v podsvětí, Krásná Helena, Modrovous, Bandité

Johann Strauss - syn (1825 - 1899) - vrcholný představitel operety a valčíku

- dnes je považován za největšího skladatele tzv. velkého nebo vysokého populáru

operety: Netopýr, Cikánský baron

valčíky: Na krásném modrém Dunaji, Povídky z Vídeňského lesa, Víno, ženy a zpěv, Císařský

polky: Anenská

Franz von Suppé (1919 - 1895) - Básník a sedlák

Franz Lehár (1870 - 1948) - Veselá vdova, Země úsměvů, Paganini

Emerich Kalmán (1882 - 1953) - maď. - Čardášová princezna, Hraběnka Marica

Češi - **Oskar Nedbal (1874 - 1930)** - Polská krev, Cudná Barbora, Vinobraní +

balety: Z pohádky do pohádky,

Pohádka o Honzovi, Princezna Hyacinta

Rudolf Friml (1879 - 1972) - Rose Marie, Král tuláků

¹ **Ballad opera** je **anglický** divadelní žánr vzniklý na počátku 18. století.

2. Muzikál

- moderní obdoba zábavného hudebního divadla
- přenesení do nového prostředí (opereta je často exotická, nablýskaná)
- nutná spolupráce týmu: skladatel + aranžér + choreograf + zpěvák
- stouply nároky na herecký projev
- výsledkem je velkolepá podívaná plná inteligentního humoru
- muzikál je podklad pro hudební film, je to spojení opery, činohry, baletu + jednotný příběh
- předchůdcem je Osvobozené divadlo V+W+J
- vznikl v New Yorku na Broadwayi - dělíme jej na 3 období:

1. období - r.1927 - Lod' komediantů - nejstarší muzikál vůbec (Jerome Kern, Oscar Hammerstein)

- Kapelo hrej! (George a Ira Gershwinovi)

2. období - Divotvorný hrnec (Burton Lane, E.Y. Harburg)

- My Fair Lady (Frederic Loewe, A. J. Lerner)

- West Side Story (L.Bernstein, Stephen Sondheim)

3. období - 1964 - Hello, Dolly (Jerry Herman, Michael Stewart)

- 1966 - Kabaret, - 1968 - Hair, - 1971 - Jesus Christ Superstar
(A. L. Webber)

- Kočky, Evita

Český muzikál

- Osvobozené divadlo - 30. léta (Osel a stín)

- 60. léta

Jonáš a tingl tangl (Suchý, Šlitr)

Dobře placená procházka

Starci na chmelu - náš nejstarší filmový muzikál

Kdyby tisíc klarinetů

Noc na Karlštejně

Dracula

Hamlet

Doplňující odkazy:

<http://muzikal.webzdarma.cz/index5.html>

<https://www.musical-opereta.cz/>

Povinný poslech:

Bossanova, Den je krásný (Starci na chmelu)

<https://www.youtube.com/watch?v=is2Bk4l2d2A>

<https://www.youtube.com/watch?v=364a2uMF12E>

Kankán (Orfeus v podsvětí)

<https://www.youtube.com/watch?v=4Diu2N8TGKA>

Je nebezpečné dotýkat se hvězd (Kdyby tisíc klarinetů)

https://www.youtube.com/watch?v=_hOP08KT4L0